

Prispevek platforme SLOGA k vsebini nove resolucije o mednarodnem razvojnem sodelovanju do 2030

Maj 2016

SLOGA je mreža nevladnih in neprofitnih organizacij (NVO), ki delujejo na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja, globalnega učenja ter humanitarne pomoči, in združuje 47 članic. Namen platforme je povezovanje in krepitev partnerstva slovenskih NVO, ki so aktivne v državah v razvoju ter/ali ozaveščajo slovenske in evropske javnosti o neenakomerni porazdelitvi svetovnega bogastva ter posledičnem pomenu globalne solidarnosti in soodvisnosti.

Osnovna naloga platforme SLOGA je spremljanje in aktivno sodelovanje pri oblikovanju, izvajanju ter evalvaciji slovenske in evropske politike mednarodnega razvojnega sodelovanja s ciljem zagovarjanja javnega interesa na področju socialne uravnoteženosti in odgovornosti, spoštovanja človekovih pravic, enakih možnosti, izobraževanja, solidarnosti, trajnostnega razvoja in večjega vključevanja ranljivih družbenih skupin v odločevalske procese v okviru razvojnega sodelovanja. V ta namen SLOGA sodeluje s političnimi odločevalci in predstavniki slovenskih medijev.

1 Uvod

Nova resolucija o mednarodnem razvojnem sodelovanju za obdobje do leta 2030 je s stališča trajnostnega razvoja Slovenije in našega skupnega prispevka k doseganju ciljev trajnostnega razvoja na globalni ravni gotovo ključen strateški dokument, ki bo moral prebiti sektorsko naravnost političnih odločitev na ravni Državnega zbora Republike Slovenije (RS) in Vlade RS. Resolucijo oblikujemo tudi z namenom prispevati k rasti ugleda Slovenije kot proaktivne zagovornice pravičnega in na človekovih pravicah temelječega razvoja v mednarodni skupnosti. Čezsektorsko zagotavljanje skladnosti nacionalnih politik je dodaten izziv, ki bo od nas, akterjev razvoja na trajnostni osnovi, zahteval veliko odprtosti, transparentnosti, odgovornosti in vztrajnosti.

Spodaj predstavljena stališča in pričakovanja glede vsebine resolucije o mednarodnem razvojnem sodelovanju do 2030 izhajajo iz naslednjega konteksta (podrobneje o njem v 3. poglavju):

- na podlagi vseh pozitivnih premikov in dosežkov na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja ter humanitarne pomoči na nacionalni ravni, ki jih je bilo v zadnjih desetih letih veliko,
- rezultatih in zavezah, ki izhajajo iz globalnih procesov, z določitvijo globalnih ciljev trajnostnega razvoja, financiranju razvoja in pariškega sporazuma, vključno z veljavnimi zavezami od prej,
- nedoseganja zaveze 0,33 % BND za uradno razvojno pomoč,
- institucionalni ošibitvi sektorja z ukinitvijo samostojnega direktorata za mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarne pomoči na ravni resornega ministrstva,
- potrebe po uskladitvi modela mednarodnega razvojnega sodelovanja z globalnimi cilji za trajnostni razvoj,
- šibkosti civilno-druženih organizacij zaradi pomanjkanja stabilnih državnih finančnih sredstev in
- odsotnosti celovitega sistema zunanje evalvacije uspešnosti in učinkovitosti mednarodnega razvojnega sodelovanja.

Resolucija o mednarodnem razvojnem sodelovanju mora prav tako graditi na realni oceni potreb, pomanjkljivosti in zmogljivosti vseh akterjev, kar smo nevladne organizacije identificirale kot prioriteto že v *Vmesni oceni uspešnosti uresničevanja Resolucije o mednarodnem razvojnem sodelovanju za obdobje do leta 2015 iz leta 2013*.¹

Ob tem ne moremo mimo lastne zgodovine polja, na katerem delujemo. Mednarodno razvojno sodelovanje ali uradna razvojna pomoč (*Official Development Assistance, ODA*) je pomoč, ki jo dajejo razvite države v podporo gospodarskemu, družbenemu in političnemu razvoju držav v razvoju. Države donatorice skladno z razvojnimi cilji in drugimi mednarodnimi zavezami prispevajo delež bruto nacionalnega dohodka za enakopravnejši in bolj uravnotežen svetovni razvoj.

Večplastni izzivi sodobnega časa, predvsem neugodne finančne in gospodarske razmere ter spoprijemanje s posledicami podnebnih sprememb, krepijo zavedanje mednarodne skupnosti o pomenu trajnostnega razvoja držav v razvoju. Razvojno sodelovanje je izraz solidarnosti in interesa razvitih držav. Posledice neenakopravnega in neuravnoveženega razvoja namreč ogrožajo mir, stabilnost in varnost v svetu. S sprejeto Agendo 2030 za trajnostni razvoj je bilo sprejeto tudi načelo univerzalnosti (cilji, norme in standardi veljajo za vse države), skupno odgovornost in celovitosti odzivanja na izzive v okolju medsebojne povezanosti držav.

Poudarek je tako na razvoju na trajnostni osnovi.

¹ Vmesna ocena uspešnosti uresničevanja Resolucije o mednarodnem razvojnem sodelovanju za obdobje do leta 2015, SLOGA, 2013, http://www.sloga-platform.org/images/Vmesna_ocena_uspesnosti_uresnicevanja_Resolucije_-_alternativno_p.doc.pdf.

Še posebej moramo opozoriti na nujnost dodatnega ozaveščanja prebivalstva Republike Slovenije, kar se je še posebej pokazalo v obdobju povečanega prihoda in prehoda beguncev v letih 2015–2016 v izbruhu sovražnega govora, predsodkov, nestrpnosti zaradi strahov. Resolucija mora glede migracij graditi na Manifestu o migracijah in razvoju v Evropi.²

2 Vsebina nove resolucije o mednarodnem razvojnem sodelovanju do leta 2030

V nadaljevanju smo po prednostnih tematskih poljih pripravili kratka stališča in pričakovanja, ki jih mora nasloviti prihajajoča Resolucija o mednarodnem razvojnem sodelovanju do leta 2030.

- 1. Nova resolucija o mednarodnem razvojnem sodelovanju do leta 2030 mora vsebovati vsa ključna načela razvoja na trajnostni osnovi, jasno začrtane prioritete in cilje s časovnico, usklajene z razvojnimi cilji Evropske unije (EU), kazalnike, strategijo doseganja rezultatov na politični/odločevalski ter izvajalski ravni in jasne kriterije izbire projektov oz. programov uradne razvojne pomoči.**
- 2. Pristop resolucije mora temeljiti na človekovih pravicah in dostojanstvu za ljudi vseh starosti, opolnomočenju na vseh ravneh, enakopravnosti spolov in skladnosti politik za (trajnostni) razvoj.**
- 3. Resolucija mora upoštevati realne ocene potreb, pomanjkljivosti in zmogljivosti vseh akterjev.**
- 4. Resolucija mora jasno razmejiti razvojne, humanitarne in podnebne finančne vire ter vzpostaviti jasno zavezo za krepitev sredstev na bilateralni ravni.**
- 5. Načrtovanje na operativni ravni mora potekati ob spoštovanju načela »nič o nas brez nas«, proaktivno in vključujoče.**
- 6. Vsebovati mora jasen akcijski načrt in okvir spremljanja ter vrednotenja za izpolnjevanje letnih ciljev v okviru Agende 2030 za trajnostni razvoj.**

2.1 Osnovna načela načrtovanja in izvajanja mednarodnega razvojnega sodelovanja

- Resolucija mora vsebovati temeljna načela, skladna z oz. vsebovana v Pariški deklaraciji o učinkovitosti pomoči, sporazumu o učinkovitosti pomoči iz Busana ter v letu 2015 sprejeti globalni agendi trajnostnega razvoja do 2030. Graditi mora na podlagi celostnega pristopa pri obravnavi globalnega razvoja.
- Politika mednarodnega razvojnega sodelovanja RS mora graditi predvsem na načelih lastništva, usklajenosti, harmonizacije, učinkovitega upravljanja in medsebojne odgovornosti.
- Hkrati mora biti še posebej na vseh ravneh skladna z načeli osredotočenosti na rezultat (učinek), vključujočega razvojnega partnerstva, transparentnosti in odgovornosti.
- Ključen instrument spoštovanja načel v izvajanju je zagotavljanje skladnosti politik za razvoj – kar je sistemsko povezano z osredotočenostjo na spremljanje izvajanja in dosežene rezultate.
- Resolucija mora graditi na predpostavki informacijske povratne zanke, da se omogoči fleksibilno izvajanje ukrepov razvojnega sodelovanja z vključujočim spremljanjem, zunanjim (eksternim) ocenjevanjem in sprotnim prilagajanjem (ne)doseganja v naprej postavljenih ciljev. Poudarjamo nujnost sistematičnosti in konsistentnosti na načrtovalski ter izvedbeni ravni.
- Ker je za povečanje učinkovitosti in uspešnosti razvoja potrebno prilagoditi tudi Zakon o mednarodnem razvojnem sodelovanju oz. oblikovati povsem nov zakon o trajnostnem razvoju, predlagamo, da se vanj, poleg zgornjih vsebin, zapiše tudi zaveza za doseganje 0,7 % BND, namenjenih uradni razvojni pomoči.

² CoMiDe, Manifest o migracijah in razvoju v Evropi, [spletna strani Mirovnega inštituta](#).

2.2 Vsebinske prioritete

- Izkoreninjenje absolutne revščine oz. dobro življenje ljudi vseh starosti je temeljni postulat, ki ga mora zasledovati vsaka razvojna politika.
- Takoj za tem je spoštovanje človekovih pravic, kar vsebuje tudi opolnomočenje žensk vseh starosti, ter trajnostni razvoj – posebej poudarjamo pomen globalnega učenja. Če želimo v prihodnjem obdobju povečati sredstva za mednarodno razvojno sodelovanje, okrepiti dejavnosti za osredotočeno delovanje vseh akterjev za doseganje v naprej postavljenih merljivih ciljev in zagotoviti višjo čezsektorsko ter javno (politično) podporo, je potrebno okrepiti dejavnosti globalnega učenja in učinkovite implementacije razvojnega sodelovanja predvsem v državah v soseščini ter kjer je že vzpostavljen sistem partnerstva za povečanje javne in posredno tudi politične podpore. Pri tem moramo izhajati iz dobrih praks slovenskega razvojnega sodelovanja.
- Vsebinske prioritete morajo biti jasno argumentirane oz. opredeljene in skladne z mednarodnimi prioritetami. Hkrati naj odražajo želeno stanje čez 15 let.
- Resolucija mora nasloviti problematiko napihnjene in nedovoljene razvojne pomoči ter onemogočiti dvojno poročanje.
- Resolucija mora jasno povezati nacionalne razvojne cilje s cilji trajnostnega razvoja in njihovimi kazalniki.

2.3 Geografske prioritete

- Pri oblikovanju geografskih prednostnih območij mora resolucija graditi na osredotočenosti razpoložljivih finančnih in človeških virov, učinkovitosti ter strateški in sistemski povezanosti ukrepov ter konkretnih dejavnosti. Pri tem ponovno izpostavljamo Afriko in Evro-Sredozemlje, kjer so nevladne razvojne organizacije aktivne preko svojih partnerskih mrež.
- Pri izbiri prednostnih držav ali območij mora resolucija podati jasne kriterije izbire, ki morajo temeljiti na načelih in oceni zmožnosti, finančne učinkovitosti, presoji potrebnih znanj ter primerjalnih prednosti in upoštevati smernice glede delitve dela med donatorji.
- V resoluciji naj se jasno izpostavi smiselnost in pomen krepitve bilateralnega sodelovanja RS.
- Za vsako multilateralno organizacijo, katere članica je RS, naj se naredi strategija aktivnejšega vključevanja in promocije sodelovanja slovenskih subjektov v okviru zasledovanja ciljev posamezne organizacije.
- Resolucija mora skladno s cilji trajnostnega razvoja opredeliti krepitev razvojnega sodelovanja RS z najmanj razvitimi državami, seveda v okviru svojih zmogljivosti.

2.4 Humanitarna pomoč

- RS se na humanitarne izzive še zmeraj odziva prepočasi in pretežno preko kanalov multilateralnega sodelovanja – resolucija mora predvideti oblikovanje učinkovitega odzivnega modela, vključno z oblikovanjem posebnega proračunskega sklada za humanitarne pomoči, ki bo predvideval vključitev oz. bo namenjen podpori nevladnih humanitarnih organizacij, ki imajo zmogljivosti takojšnjega odziva na humanitarne krize.
- Predlagamo, da se RS zgleduje po modelu nekaterih drugih držav članic EU, kjer lahko posamezne NVO s strani države pridobijo poseben status, preko katerega lahko ob vsaki humanitarni nesreči s pripravljenim predlogom projekta enakovredno kandidirajo za pridobitev sredstev za humanitarne pomoči (ne le delitev materialne pomoči, pač pa tudi socialna rekonstrukcija), ki jih želi v ta namen nameniti država.

2.5 Financiranje za razvoj

- Resolucija mora vzpostaviti model vzdržnega financiranja za učinkovito in smotrno rabo sredstev, tudi z ustanovitvijo posebnega proračunskega sklada za mednarodno razvojno sodelovanje.
- Resolucija mora vsebovati realne zaveze glede financiranja za razvoj in tako tudi načrtovati zavezujočo projekcijo rasti uradne razvojne pomoči.

- Ključna podpora mora biti dana projektom, ki spodbujajo oz. omogočajo financiranje lastnega razvoja držav prejemnic (npr. zmanjševanje izmikanja plačevanju davkov, nezakonitega prelivanja kapitala, pravičnejše finančne politike, ki imajo vpliv na države prejemnice ...).
- V sklopu podpore projektom, ki jih v državah v razvoju izvajajo NVO, predlagamo, da se ločeno financirajo projekti (krajše obdobje) in dolgoročnejši (npr. triletni) programi, ki se izvajajo na določenem območju. Pri izvedbi projektov in programov naj se podpira lokalno gospodarstvo s ciljem spoštovanja načela (lokalnega) lastništva in zagotavljanja trajnostnih rezultatov.
- Premisliti je potrebno pozicijo razvojne banke SID, zagotoviti posvetovalni, če ne že predstavniški mehanizem za zagotavljanje skladnosti s politiko, načeli in kriteriji razvoja na trajnostni osnovi. SID banka mora prav tako aktivneje delovati na področju »*blending*«
financiranja.
- Ker je Slovenija članica nekaterih mednarodnih/regionalnih razvojnih bank, je potrebna aktivna vloga RS pri oblikovanju politik, strategij bank in pri odločanju o podpori konkretnim projektom, da se bodo podpirali projekti, skladni s politiko, načeli in kriteriji razvojnega sodelovanja.
- Slovenija mora v mednarodnih/regionalnih bankah aktivno zagovarjati natančno spremljanje projektov, ki jih te banke financirajo, z namenom zasledovanja standardov na področju trajnostnega razvoja.
- Omejiti posredno ali neposredno finančno podporo projektom razvojnega sodelovanja, ki na kakršen koli način favorizirajo fosilna goriva.
- V skladu z danimi zavezami naj se podnebno financiranje loči od uradne razvojne pomoči.

2.6 Globalno učenje ali o ozaveščanju in izobraževanju o mednarodnem razvojnem sodelovanju

- Resolucija mora globalno učenje prepoznati kot predpogoj za uresničitev ciljev trajnostnega razvoja.
- Nameniti več sredstev za izvajanje dejavnosti globalnega učenja za vse skupine prebivalstva doma in v prednostnih geografskih področjih ter okrepiti akterje v teh državah za samostojno delo.
- Ponovno je potrebno vzpostaviti medsektorsko skupino za globalno učenje, ki bo združevala predstavnike različnih ministrstev, javnih uradov in NVO, ki se bo redno srečevala ter pripravljala skupne aktivnosti za promoviranje in uveljavljanje globalnega učenja, kot so:
 - pregled usmeritev glede globalnega učenja na mednarodni ravni (EU, OECD ipd.) z možnostjo implementacije v šolska okolja in učne načrte v Sloveniji,
 - javna razprava, preučitev in spodbujanje možnosti uvajanja (tematik) globalnega učenja v šolsko okolje ter učne načrte za osnovne in srednje šole v Sloveniji in
 - spodbujanje globalnega učenja skozi neformalno izobraževanje v okviru aktivnosti NVO ali drugih izvajalcev iz sektorja civilne družbe.
- Potrebujemo nacionalno strategijo za področje globalnega učenja, ki bo zagotovila konsistentno in skladno ravnanje vladnih akterjev.
- Potrebujemo dodatno izobraževanje za javne uslužbenke, ki se pri svojem delu srečujejo s koncepti razvoja in zahtevami Agende 2030 za trajnostni razvoj.

2.7 Krepitev podpornega okolja za razvoj nevladnih in humanitarnih organizacij

- Resolucija mora vsebovati jasna načela vključevanja nevladnih razvojnih in humanitarnih organizacij v vse odločevalske faze – od načrtovanja do evalvacije.
- Nujno potrebno je določiti zavezo za dvig sredstev za delovanje nevladnih razvojnih in humanitarnih organizacij.
- Zagotoviti je potrebno avansiranje projektov NVO ali vsaj sprotne mesečno financiranje po zgledu modela Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

- Poudariti je potrebno pomen nacionalne mreže razvojnih in humanitarnih organizacij za delovanje sektorja.

2.8 Zagotavljanje skladnosti politik za razvoj

- Resolucija mora podati jasno definicijo skladnosti politik za razvoj, ki bo vsebovala določila o obsegu, uporabi in izvedenosti tega instrumenta.
- Postaviti si moramo jasna načela uporabe skladnosti politik za razvoj:
 - razreševanje nasprotij med ključnimi cilji mednarodnega razvojnega sodelovanja in drugih politik še pred njihovim sprejemom,
 - proaktivna podpora vključujočemu upravljanju v vseh odločevalskih fazah (od priprave, izvedbe, spremljanja in evalvacije izvajanja mednarodnega razvojnega sodelovanja),
 - vsaj dvoletno zunanjo evalvacijo uspešnosti in učinkovitosti mednarodnega razvojnega sodelovanja v državah prejemnicah.
- Okrepiti moramo čezsektorske mehanizme in orodja za usklajevanje ter doseganje skladnosti. Pri tem predlagamo povečanje vloge Državnega zbora RS v procesu spremljanja in vrednotenja ter širitev in jasnejša določitev kompetenc obstoječega institucionalnega ustroja mednarodnega razvojnega sodelovanja v Sloveniji.
- Vzpostaviti moramo »reševanje« (*screening*) na strani presoje učinkov z razširitvijo obstoječega modela presoje posledic predpisov in politik, ki jih sprejemata Državni zbor RS in Vlada RS, vključno s pogajalskimi stališči do kritičnih vsebin (npr. pogajanja o TTIP).
- Vključujoče upravljanje mora predvideti podporo zmogljivostim za sodelovanje vseh akterjev mednarodnega razvojnega sodelovanja v državi na transparenten način, vključno z institucijami držav prejemnic uradne razvojne pomoči v vseh fazah odločevalskega cikla.

2.9 Krepitev spremljanja in vrednotenja izvajanja ukrepov mednarodnega razvojnega sodelovanja

- Resolucija mora okrepiti vlogo spremljanja in vrednotenja učinkov mednarodnega razvojnega sodelovanja ter uradne razvojne pomoči. Preveriti je potrebno učinkovitost rabe obstoječih smernic za vrednotenje, postaviti jasne kazalnike pričakovanih učinkov, preveriti zmogljivosti administracije in strokovnih institucij za izvajanje rednih *ex-ante* in *ex-post* evalvacij rezultatov in učinkov.
- Od kvantitativnega poročanja o izvajanju modela mednarodnega razvojnega sodelovanja preiti h kvalitativnemu poročanju. Resolucija mora določiti niz kazalnikov za poročanje, ki morajo upoštevati naslednja načela: transparentnost, relevantnost politik, analitičnost, časovno obzorje, odgovornost in merljivost.

2.10 Splošno

- Nujno bi bilo vzpostaviti nacionalni sistem za spremljanje in evalvacijo izvajanja globalnega razvoja ter doseganja ciljev.
- Pomembno vlogo pri načrtovanju prioritet v okviru globalnega razvoja naj imajo v Sloveniji živeče diaspore.

3 Kontekst

To poglavje zajema dodatne informacije o kontekstu, v katerem nastaja Resolucija, pomembnem za oblikovanje politike razvojnega sodelovanja.

3.1 Nedoseganje zaveze 0,33 % BND za uradno razvojno pomoč

Poročilo o mednarodnem razvojnem sodelovanju Slovenije za 2014 zelo jasno predstavi situacijo na področju uradne razvojne pomoči in izpolnjevanju zavez države do mednarodne skupnosti: »Po obdobju izrazite rasti do leta 2009, v povprečju za nekaj več kot 15 odstotkov letno, je leta 2010 sledil izrazit (12-odstotni) padec uradne razvojne pomoči.³ Od leta 2010 ta ostaja razmeroma nespremenjena (v letu 2011 je zabeležen padec za odstotek, od 2012 pa vsako leto rahel porast: v 2012 za odstotek, v 2013 za dva odstotka in v 2014 za manj kot en odstotek), a občutno premalo, da bi Slovenija do leta 2015 dosegla svoje mednarodne zaveze, po kateri naj bi v letu 2014 za uradno razvojno pomoč namenila 0,30 odstotka BND ali približno 110 milijonov EUR, do leta 2015 pa že 0,33 odstotka BND ali približno 124 milijonov EUR. Raven izpolnjevanja zaveze s področja uradne razvojne pomoči je v letu 2014 padla na 45 odstotkov, do leta 2015 pa naj bi se znižala že na 41 odstotkov.«⁴ Ta ocena jasno nakazuje potrebo po skupnem nastopu vseh aktivnih deležnikov – z izkoristkom njihovih sistemskih prednosti – mednarodnega razvojnega sodelovanja za okrepitev politične in posredno tudi finančne podpore uradni razvojni pomoči na nacionalni ravni. Zavzemamo se, da bi (po vzoru Velike Britanije, ki je zavezo o 0,70% BND za uradno razvojno pomoč zapisala v poseben zakon) Slovenija dosegla uradno razvojno pomoč v znesku 0,70 % BND do leta 2030.

3.2 Ukinitev samostojnega Direktorata za mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč

V letu 2015 je Vlada RS na 48. redni seji 29. 8. 2015 – v evropskem letu za razvoj 2015 in v času sprejemanja globalnih ciljev trajnostnega razvoja – z razlogom »vsebinske reorganizacije in spremembe organizacijske strukture« ukinila samostojen direktorat za mednarodno razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč na Ministrstvu za zunanje zadeve.⁵ Ta poteza je še toliko bolj presenetljiva, ker je Vlada RS isti dan sprejela tudi novo zunanjepolitično strategijo, ki med ključnimi sporočili določa, da mora Slovenija v prihodnjih letih obseg razvojnega sodelovanja znatno okrepiti. Odločitev je bila sprejeta v času, ko se je Slovenija kot članica EU že soočila s humanitarno begunsko krizo.

Ustanovitev samostojnega direktorata pred tremi leti je bila pomemben korak na področju krepitve razvoja slovenskega modela mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči, odkar je Slovenija pred več kot desetletjem prestopila med države donatorice. Z vstopom v EU se je Slovenija tudi zavezala, da bo do 2015 za mednarodno razvojno sodelovanje zagotovila 0,33 % BND. Izpolnitev te zaveze zahteva celovit pristop in sodelovanje vseh relevantnih akterjev, med katere spadajo nevladne razvojne organizacije, kot tudi strokovno vodenje ter upravljanje celotnega sektorja. S spremembo je to neposredno oslABLJENO.

3.3 Agenda 2030 za trajnostni razvoj

S podpisom Agende 2030 za trajnostni razvoj se je Slovenija zavezala prispevati k uresničevanju ciljev trajnostnega razvoja – na globalni in nacionalni ravni. Tematski poudarki so na izkoreninjenju revščine in lakote, dobrem zdravju, kakovostni izobrazbi, enakosti med spoloma, čisti vodi ter urejenih sanitarijah, dostopni in čisti energiji, dostojnih delovnih mestih ter gospodarski rasti, inovacijah, zmanjšani neenakosti, trajnostnih mestih, odgovorni porabi, podnebnih ukrepih, neonesnaženih oceanih in zemlji ter partnerstvu za doseganje omenjenih ciljev.

³ Predvsem zaradi izstopa Republike Hrvaške iz kroga prejemnic razvojne pomoči.

⁴ Poročilo o mednarodnem razvojnem sodelovanju Republike Slovenije za leto 2014 – predlog za obravnavo, št. 51140-1/2014/43, maj 2015.

⁵ Obrazložitev spremembe notranje organizacije MZZ je dostopna na [povezavi](#) (glej pod točko 1.5.), Uredba o spremembi Uredbe o notranji organizaciji, sistemizaciji, delovnih mestih in nazivih v organih javne uprave in v pravosodnih organih je dostopna na [povezavi](#), čistopis uredbe je dostopen na [povezavi](#).

Pristop do razvoja je postal univerzalen – cilje trajnostnega razvoja bodo implementirale tudi države donatorice razvojne pomoči. Hkrati je nova agenda na globalni ravni kot nujen pogoj postavila zahtevo po povečanju skladnosti politik za trajnostni razvoj. Posebno pozornost daje tudi večstranskim partnerstvom za trajnostni razvoj, ki pridobivajo in izmenjujejo znanje, izkušnje, tehnologijo ter finančna sredstva v podporo doseganju ciljev trajnostnega razvoja v vseh državah, zlasti v državah v razvoju. Med njimi izpostavlja učinkovita javna in javno-zasebna partnerstva ter partnerstva s civilno družbo.

3.4 Akcijska agenda iz Adis Abebe za financiranje za razvoj

Čeprav po mnenju večine civilnodružbenih organizacij premalo zavezujoča, je Akcijska agenda iz Adis Abebe o financiranju za razvoj podlaga za globalno partnerstvo za doseganje ciljev trajnostnega razvoja. Vendar Sloveniji nič ne preprečuje biti bolj agilna na področju financiranja za razvoj – omejevanja obstoječih davčnih oaz, dvo- ali večstranskih trgovinskih sporazumov, mednarodnem pogodbenem pravu, (ne)sledljivosti finančnih tokov, netransparentnosti lastništva podjetij in druge metode, ki se izrabljajo za nelegitimno zmanjševanje osnove za obdavčitev oz. za davčno izmikanje. Pri tem je največja žrtev zmeraj šibkejša stran – na globalni ravni nerazvite države in države v razvoju ter na nacionalni ravni sistemi za izobraževanje, zdravje, socialno varnost.

3.5 Pariški dogovor

Decembra 2015 je bil v Parizu sprejet globalni podnebni dogovor, ki predstavlja zavezo vlad k skupnemu ukrepanju proti podnebnim spremembam. Za doseganje ciljev dogovora bo potrebno hitro in učinkovito ukrepanje vseh držav.

Ukrepanje v državah v razvoju bo v veliki meri odvisno od finančne podpore – podnebnega financiranja, ki bo na voljo. Zaveza razvitih držav, da bodo za ukrepe blaženja in prilagajanja na podnebne spremembe v državah v razvoju do leta 2020 zagotovile 100 milijard ameriških dolarjev novih in dodatnih sredstev letno, še ni operacionalizirana, prav tako še ni dogovora za podnebno financiranje po letu 2020.

Čeprav Slovenija priznava, da je finančna podpora za podnebno ukrepanje v državah v razvoju ključna za doseganje ciljev Pariškega dogovora, glede svojega prispevka za podporo državam v razvoju po letu 2020 nima ne ocene koliko bi znašal njen pravičen delež, niti načrta, kako potreba sredstva zagotoviti.

3.6 Vključevanje in sodelovanje nevladnih razvojnih in humanitarnih organizacij v načrtovanje in izvajanje MRS

V letu 2013 so bile s strani Ministrstva za zunanje zadeve sprejete pomembne »Smernice o sodelovanju Ministrstva za zunanje zadeve Republike Slovenije, nevladnih organizacije in mreže nevladnih organizacij na področju mednarodnega razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči«.

Smernice so določile definicijo nevladne organizacije in namen sodelovanja med obema deležnikoma mednarodnega razvojnega sodelovanja in mednarodne humanitarne pomoči: okrepiti in nadgraditi sodelovanje ter krepiti NVO, vključno z iskanjem novih partnerstev in krepitvijo njihove avtonomnosti ter neodvisnosti. Smernice so določile vsebino in obseg sodelovanja pri vodenju civilnega dialoga, izvajanju programov ter projektov in ozaveščanju javnosti ter globalnem učenju.

Potrebna je prenova smernic, ki bodo bolj zavezujoče po formi in bolj vključujoče po vsebini. Prepričani smo, da je potrebno temeljna načela vključevanja, transparentnosti in odgovornosti do razvojnih nevladnih organizacij še dodatno okrepiti že na ravni priprave.

3.7 Rezultati raziskave Evrobarometer 2016

Predlog za krepitev dejavnosti globalnega učenja izhajajo ne samo iz izkušenj NVO, marveč iz rezultatov dveh mednarodnih javnomnenjskih raziskav Evrobarometra, izvedenih v letu 2014 in 2015.⁶

⁶ Vir: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-428_sl.htm.

Raziskavi sta pokazali, da so anketiranci v Sloveniji v primerjavi z letom 2014 »postali manj pozitivni glede številnih vidikov razvojne pomoči. 59 % anketirancev na primer meni, da bi moral biti boj z revščino v državah v razvoju ena od glavnih prioritete EU. Ta odstotek je nižji od povprečja EU, ki znaša 69 %, in se je od leta 2014 znižal za štiri odstotne točke. V istem obdobju se je strinjanje s tem v EU povišalo za 5 odstotnih točk.

Podoben vzorec se kaže pri vprašanju boja z revščino v državah v razvoju kot ene od glavnih prioritete nacionalne vlade: 37 % anketirancev v Sloveniji se s tem strinja, kar predstavlja zmanjšanje za tri odstotne točke v primerjavi s povišanjem za pet odstotnih točk na ravni EU (zdaj 50 %).

Čeprav se osem od desetih anketirancev v Sloveniji strinja, da je pomoč osebam v državah v razvoju pomembna (80 %), je to ena od najnižjih ravni v celotni EU. Samo malo več kot dve tretjini anketirancev v Sloveniji meni, da bi se morala razvojna pomoč povečati (67 % v primerjavi s povprečjem EU v višini 68 %).

Anketiranci v Sloveniji so med tistimi, ki v najmanjši meri verjamejo, da je uradna razvojna pomoč učinkovit način za zmanjševanje revščine v državah v razvoju (50 % v primerjavi s povprečjem EU v višini 67 %), in ki se strinjajo, da je pomoč eden od načinov za reševanje nezakonitih migracij (60 % v primerjavi s povprečjem EU v višini 73 %).⁷

Ti rezultati, primerljivi s podatki na evropski ravni in po državah članicah EU, so potrebni dodatne pozornosti.

SLOGA, Platforma za razvoj, humanitarno pomoč in globalno učenje

⁷ [Slovenija, Povzetek analize države, Posebni Evrobarometer 441 - Razvojno sodelovanje in razvojna pomoč EU, November – december 2015.](#)

Stališča in pričakovanja so bila oblikovana v procesu posvetovanj z vsemi članicami platforme SLOGA, srečanja *Delovne skupine za politike*, z aktivnimi državljani, strokovnjaki in na podlagi okvirne ocene izvajanja mednarodnega razvojnega sodelovanja v obdobju 2008–2015. K sodelovanju smo povabili tudi Plan B za Slovenijo – mrežo nevladnih organizacij za trajnostni razvoj.

Metelkova 6
1000 Ljubljana
Slovenija
info@sloga-platform.org
01 434 44 02
040 204 464

www.sloga-platform.org
www.humanitarni-center.si
www.tuditi.si
www.skladnost-politik.si
www.globalni-cilji.si